

Revitalizacija Poljica

Preduvjet gospodarskog razvoja i demografske obnove Poljica je funkcionalna cjelovitost Poljica te objedinjavanje povijesne regije povezivanjem postojećih povijesno-kulturnih sadržaja i prirodnih resursa u jedinstven razvojni projekt koji život znači

Analiza postojećeg stanja

Za bolje razumijevanje sadašnje pozicije Poljica, ili onoga što je od Poljica preostalo, potrebno je ovu nekoć slavnu povijesnu regiju promatrati iz perspektive Poljicima nadležnih jedinica lokalne samouprave (JLS), a njih je, protivljenju većine Poljičana usprkos, čak sedam i to: gradovi Omiš, Split i Trilj te općine Dugi Rat, Podstrana, Dugopolje i Šestanovac. Svako od njih, osim Dugog Rata i Podstrane koje su u cijelosti na tlu Poljica, ali ne i poljičke osim formalno, Poljica su tek onaj nerazvijeni dio njihova područja koji 'puno traži, a malo i ništa daje'. Tek tu i tamo prigodno oživi sjećanje na slavnu poljičku prošlost i običaje od čega koristi imaju samo gurmani i pojedini proizvođači soparnika.

S druge strane, svakodnevno je u porastu broj žitelja Poljica, pa čak i Poljičana, koji se mire s postojećim stanjem i nametnutom percepcijom koja Poljica svodi na prostor za odlaganje neželjenih ili nepotrebnih sadržaja spomenutih gradova i općina. U tom smislu već su očitovane neke inicijative kao, primjerice, namjera Grada Splita da svoju trajektnu luku dislocira u Krilo te da izgradnjom zaobilaznice Stobreč – Omiš osigura sebi opskrbu pitkom vodom iz Cetine. Grad Omiš bi pak svoju gospodarsku zonu gradio u Gatima, a proizvodno-uslužnu u Kostanjskoj juti. O namjerama preostalih Poljicima nadležnih JLS zna se još i manje jer se Poljičane i druge žitelje Poljica o tome ionako ništa ne pita.

Poljica 'izgubljena' u kontekstu važećeg upravno-teritorijalnog ustroja

Savez za Poljica • www.poljica.hr • info@poljica.hr

Inferiornosti Poljica pogoduje i činjenica da Poljica već desetljećima nisu subjekt koji odlučuje o svojoj sudbini, a svaki individualni pokušaj suprotstavljanja nametnutim rješenjima unaprijed je osuđen na neuspjeh. Tome u velikoj mjeri pridonosi i poljičko nejedinstvo, nasuprot slozi koja je Poljičane održala kroz vjekove, pa izvan nas samih ne treba tražiti krivca što smo vlastitu državu dočekali i u njoj proživjeli već četvrt vijeka bez prava na vlastitu samoupravu. Štoviše, Poljica danas ne postoje ni *de jure* ni *de facto*, a sjećanje na slavnu prošlost i teška vremena u kojima su naši pređi hodali uspravno, podjednako nagriza vrijeme i parcijalni interesi.

Zbog toga su Poljica danas disfunkcionalna prostorna i društvena zajednica sve upitnijeg identiteta s nejasnom ili točnije nepostojećom vizijom razvoja iz koje oni najbolji odlaze, a ostaje samo onaj tko mora i tko se ne miri s postojećim poretkom stvari. Pri tome ne bi trebala zavarati napućenost primorskih Poljica, i manjim dijelom Srednjih, novopridošlom populacijom jer je najveći dio Poljica zapravo prostor bez stanovnika i bez osnovnih preduvjeta za život i stanovanje.

No upravo taj preostali nepotrošeni prostor, uz poljičko kulturno-povijesno i tradicijsko naslijeđe, istovremeno je i najveća vrijednost Poljica. Međutim, prostor je iznimno osjetljiv resurs koji se dugoročno može 'potrošiti' samo jednom jer je saniranje posljedica pogrešnih odluka iznimno skupo. Primjer koji najbolje ilustrira izrečenu tvrdnju su obližnja Kaštela kojima su Poljica desetljećima mogla samo zavidjeti na uspješnome 'razvoju'. Zahvaljujući, dakle, činjenici što Poljica ni onda kao ni danas nisu prepoznata kao područje osobitog razvojnog potencijala, Poljica su donekle sačuvala svoju supstancu koju, ipak, parcijalni interesi pomalo ali neumoljivo grickaju i rastaču.

Tako se, primjerice, Cetina već desetljećima trži kao resurs koji pitkom vodom i električnom energijom napaja okolne gradove, sela i otoke, ali ne i sve Poljičane (!), od čega Poljica nemaju gotovo ništa osim Cetine svedene na biološki minimum. Na sličan način se odnedavno i vjetroelektranama unovčuje poljički vjetar što Poljičanima donosi tek buku i pogled na narušeni pejzaž, a Poljicima poremećaj u bioravnoteži. U nagrđivanju prostora ne zaostaje, nažalost, ni domicilno stanovništvo koje idilične poljičke pejzaže zasipa smećem, a pitoreskne objekte i sklopove pučke ruralne arhitekture zamjenjuje armiranobetonskim zdanjima od milja nazvanim 'ladanjskim vilama' razasutim uokolo bez plana i programa. I napokon, semantičkome značenju naziva Poljica usprkos i gotovo idealnim uvjetima za proizvodnju zdrave hrane, sve je više Poljičana i žitelja Poljica čiju prehranu i opskrbu živežnim namirnicama oblikuje i uvjetuje ponuda trgovačkih centara, pa čak i onu turističku koja se najčešće bezrazložno kiti epitetom 'izvorno domaće'.

Što nam je činiti?

Iz svih navedenih razloga nužno je poraditi na promjeni percepcije Poljica i to primarno u svijesti Poljičana i drugih žitelja Poljica, a potom i u očima poljičkih političkih 'gospodara' tj. Poljicima nadležnih jedinica lokalne samouprave. No da bi se u tome i uspjelo, potrebno je u svim prilikama i na svim razinama svakodnevno ukazivati na činjenicu da su Poljica prirodno, povijesno, kulturološki, razvojno i funkcionalno jedna zaokružena prostorna i društvena cjelina koja sa stajališta prirodnih resursa i ljudskih potencijala, te napose zbog svojih povijesnih zasluga, zaslužuje i može i više i bolje. Upravo iz tog razloga i s tim ciljem osnovan je *Savez za Poljica* kao udruga onih koje povezuje ljubav prema Poljicima, čija misija je nekadašnjoj Poljičkoj knežiji vratiti stari sjaj, a Poljičanima i svim ostalim žiteljima Poljica pružiti novu životnu i radnu perspektivu.

Poljica kao prostorna i funkcionalna cjelina neovisno o važećem upravno-teritorijalnom ustroju

No da bi se u tome i uspjelo, Poljicima je nasušno potreban gospodarski i demografski oporavak jer jedno bez drugoga nije moguće niti bi imalo smisla. Paradoksalno je ali istinito, i to upravo zbog Poljicima nametnutog upravno-teritorijalnog ustroja, da će najveću korist od procvata Poljica imati sadašnji 'kočničari' poljičkog razvoja jer Poljica vlastitoga proračuna nemaju. Stoga je pravo i obaveza Poljičana inzistirati na redefiniciji statusa Poljica, napose u kontekstu postojećih odnosa sa Poljicima nadležnim jedinicama lokalne samouprave, a zdravorazumska i moralna obaveza istih je prepoznati u Poljicima dostojnog i ravnopravnog partnera, te svaku pomoć i potporu pruženu Poljicima tretirati kao ulaganje u vlastiti razvoj.

I upravo zato bi svi dionici poljičkog društvenog, političkog i gospodarskog života morali biti umreženi u jedinstveni proces revitalizacije Poljica do razine brenda koji bi postao sinonim za Poljica kao suvremenu hrvatsku povijesnu regiju te posebnu i jedinstvenu turističku destinaciju. Način da se to ostvari je objedinjavanje povijesne regije povezivanjem postojećih povijesno-kulturnih sadržaja i prirodnih resursa kroz konkretne projekte koji će Poljičanima zajamčiti opstojnost vlastitog identiteta i dugoročno održiv gospodarski razvoj.

U protivnom, Poljica će u svakom pogledu sve više zaostajati dok se napokon ne pretvore dijelom u bezličnu stambeno-apartmansku i servisnu zonu, a dijelom u opustjelo i pasivno zaleđe Poljicima nadležnih jedinica lokalne samouprave, dok će Poljičani i drugi žitelji Poljica biti još ovisniji o 'mrvicama' s tuđih 'stolova'. Stoga je nužno sadašnjem destruktivnom doživljaju Poljica suprotstaviti konstruktivan pristup koji Poljica afirmira kao prostornu i funkcionalnu cjelinu koja zavrjeđuje da bude prepoznata kao subjekt još snažnijeg razvoja svih sedam Poljicima nadležnih gradova i općina, a samim time i ovoga dijela SD županije.

Baš zato je važna okrenutost Poljica održivom turizmu čiji subjekt je tzv. 'novi turist' kao kupac životnih iskustava, doživljava i priča koji je fizički i intelektualno aktivan, ekološki osviješten i koji želi biti sudionikom putovanja koja će pridonijeti njegovu osobnom razvoju. Takav oblik turizma idealan je za revitalizaciju Poljica i poticanje svih ostalih oblika poduzetništva i djelatnosti jer se jedino na taj način može očuvati kulturno-povijesna baština i tradicijsko nasljeđe Poljica te Poljičanima i drugim žiteljima Poljica pružiti nova životna i radna perspektiva. Bitno je, naime, razumjeti da turistički renomirani gradovi u našem okruženju (svi od Zadra do Dubrovnika) nemaju dovoljno kapaciteta za sve posjetitelje u sezoni, pa su njihovi gosti istovremeno i potencijalni posjetitelji Poljica te korisnici naših usluga uz uvjet, naravno, da im Poljica ponude sve ono što oni traže i očekuju, a ne nalaze na drugim mjestima.

Kostanjsko-pograjska jut kao epicentar revitalizacije Poljica

Revitalizacija Poljica i objedinjavanje ovog povijesnog prostora u funkcionalnu cjelinu započinje njegovim prepoznavanjem kao *povijesnog ruralnog i/ili kulturnog krajolika* i to sukladno međunarodno važećim standardima. Drugi korak na tom putu je bezuvjetna zaštita poljičkog prostora od svake devastacije, pa i one koja je tek u planovima. Jedna od takvih koja bi trajno narušila pejzažnu vrijednost poljičkog prostora i onemogućila da se on prepozna kao kulturni i povijesni ruralni krajolik je planirana izgradnja tzv. proizvodno-uslužne zone »Kostanjska ljut« na prostoru idealnom za sadržaje koji Poljica mogu promaknuti u nezaobilaznu destinaciju za sve zaljubljenike u prirodu i zdrav život, sport i rekreaciju, povijest i kulturu, tradiciju i običaje, enogastronomiju i zdravu hranu, i sve drugo što nedostaje onima koji su zbog nepromišljenosti ili težnje za zaradom po svaku cijenu svoj životni prostor nepovratno uništili.

Nama je razumljivo da je u vrijeme gradnje autoceste i čvora Blato n/C, prije petnaestak i više godina, vrhunac dometa planera naše budućnosti bila tzv. proizvodno-uslužna zona na prostoru Kostanjske juti i to kao jedna u nizu sličnih na kratkoj dionici autoceste od Muća do Vrlike (Prisike u Muću, Podi u Dugopolju, Čaporice u Trilju, Kukuzovac u Sinju, Blato n/C, Kosori u Vrlici), od kojih

su mnoge u međuvremenu neslavno skončale dok preostale jedva životare. Stoga je sreća u nesreći da ova 'naša' zona još uvijek nije zaživjela jer potencijalnih nekoliko (desetaka) radnih mjesta u neuglednim montažnim skladišnim ili pretovarnim kubusima ne bi zadržalo na kućnome pragu sve obrazovaniju poljičku mladost niti bi se Poljičani okoristili naplaćenom komunalnom naknadom.

Pa ipak, mi nismo *a priori* protiv izgradnje tzv. proizvodno-uslužnih zona za kojima, usput rečeno, neće ni biti potrebe bez turističkog razvoja Poljica, samo se zalažemo za njihovo racionalno lociranje tamo gdje su neophodne i dobrodošle.

Zbog svega navedenog neophodno je prostor Kostanjsko-pograjske juti prepoznati kao prostor nemjerljivo većeg razvojnog potencijala koji, oplemenjen dugoročno održivim turističkim sadržajima kao što je *Interpretacijski centar Poljica* u kombinaciji sa *adrenalinskim parkom* ili *pustolovno-izletničkim centrom s tematskim stazama*, može postati epicentar revitalizacije Poljica.

Mnogobrojne su skupine koje se izravno ili neizravno mogu ubrojiti u korisnike ovako postavljene strategije ovog vrijednog područja i cijelih Poljica. Kao ključni korisnici usluga (trenutni i potencijalni) izdvajaju se vlasnici (obiteljskih) poljoprivrednih gospodarstava na ovom području, vlasnici ugostiteljskih objekata, vlasnici smještajnih kapaciteta te svi ostali žitelji Poljica, a zatim turisti i posjetitelji kroz razne oblike turizma, turističke i putničke agencije itd.

Usprkos velikoj konkurenciji onih koji u neposrednoj blizini Poljica promoviraju ruralni turizam, ekološke proizvode, kulturnu i povijesnu baštinu – od okolnih povijesnih gradova i naselja do Nacionalnog parka Krka – današnja Poljica još uvijek predstavljaju područje iznimne prirodne i pejzažne vrijednosti te krajolik bogate duhovne i kulturno-povijesne spomeničke baštine, pa ukoliko bi se pravovremeno i optimalno pozicionirala, Poljica bi mogla stajati rame uz rame sa spomenutim konkurentima jer bi upotpunila ponudu šire destinacije i učinila je zaokruženom. Stoga je nužno odmah pristupiti prenamjeni ovog dijela *Prostornog plana uređenja Grada Omiša s obzirom da je isti upravo u postupku izmjene, ali nažalost ne i po ovom pitanju.*

Premda su razlozi za prenamjenu spomenute proizvodno-uslužne zone u turističku višestruki, glavni razlog prenamjene je drugačije viđenje razvoja Poljica u budućnosti, pa tako ovu nenaseljenu kršku zaravan nadomak autocesti koju su planeri svojedobno doživjeli kao prostor pogodan tek za deponiranje neuglednih ili nepotrebnih sadržaja, mi vidimo kao svojevrsni izlog Poljica i zalog svekolikog poljičkog prosperiteta. Štoviše, Kostanjsko-pograjska jut je krajnja istočna točka poljičke kraljeznice čije ishodište je Poljičanima kultno brdo Gradac na koju se poput rebara nadovezuju svi ostali dijelovi Poljica, pa su i razlozi za prenamjenu ovog strateški važnog prostora istovremeno i povijesno-kulturni, prirodni, ekološki, prometni i gospodarski, no krenimo redom:

1. *povijesno-kulturni*: u vidokrugu od svega 15-tak kilometara nalaze se najznačajniji povijesno-kulturni i duhovni toponimi Poljica i to: počelo Poljica (prema legendi o trojici osnivača hrvatske kraljevske krvi) na izvoru Pokornik, vila rustika i kula Bobetić – sve u Ostrvici; Povijesni muzej Poljica, ostaci ranokršćanske bazilike sv. Ciprijana i spomen-obilježje žrtvama četničkog terora – sve u Gatima; kula Bilić i obilježje žrtvama fašističkog terora u Donjem Docu; povijesno poljičko zborište (svjetovno i duhovno) i spomenik Mili Gojsalić nad Ilincem – Gradac i Podgradac; svetište sv. Leopolda Bogdana Mandića (a moguće i Perunovo?) u Zakučcu; arheološko nalazište u Tugarima; crkva sv. Klimenta, čuvarica *Poljičkog statuta* – Sitno; rodna kuća poljičke i hrvatske heroine Mile Gojsalić i kula Jerončić – sve u Kostanju; arheološko nalazište Solioce u Podgrađu; Pavića most na Cetini,

Djelić blaga prašume Šćadin koja 'krije' čak 446 svojih vaskularnih biljaka

2. *prirodni (pejzažni)*: prašuma Šćadin sa preživjelim primjercima hrasta *kitnjaka* u Podgrajskoj juti, kanjon Cetine s vodopadima Velika i Mala Gubavica, stare mlinice u Studencima, pasike sa autohtonom sortom vinove loze *plavac mali* u Kostanjsko-pograjskoj juti, plaža Stružica u Trnbusima, kraška polja i vrtiće po obroncima Mosora, napuštena sela i zaseoci, od kojih su neka i formalno zaštićena kao etno-eko sela (Ume i Čažin Dolac u Tugarima, Skočibe u Gatima), izvor rijeke Žrnovnice, mlinice, Sitno-Dvori,
3. *ekološki*: zaštita vodoslivnog područja rijeke Cetine, zaštita izvorišta pitke vode u Studencima, krajobrazna raznovrsnost, bioraznolikost flore i faune, zaštićene i endemske vrste, čisti zrak, mir i tišina,
4. *prometni*: blizina autoceste i čvora Blato n/C, cestovna povezanost sa Omišem i Splitom, povezanost pješačkim stazama sa Zakućcem na jugu i Gornjim Poljicima na sjeveru,
5. *gospodarski*: poticaj očuvanju autohtone pučke ruralne arhitekture, autohtonih obrta i zanata, razvoju OPG-ova te poljoprivrednih i proizvodno-uslužnih zadruga,

Napomena: ovom prilikom spomenut je tek manji dio sveukupne povijesno-kulturne, tradicijske i prirodne baštine Poljica neposredno relevantan tek za valorizaciju Kostanjsko-pograjske juti

Zaključno, sinergijom usustavljenog kulturno-povijesnog i tradicijskog naslijeđa sa prirodnim resursima i ljudskim potencijalima u kontekstu razvoja održivog turizma s pratećim tercijalnim djelatnostima (trgovina, promet, usluge) i proizvodnjom zdrave hrane (po mogućnosti ekološki uzgojene), te razvojem obnovljivih izvora energije (voda, sunce, biomasa), stvorile bi se sve pretpostavke neophodne da Poljica napokon zažive kao posebna i po mnogočemu jedinstvena turistička destinacija čiji bi glavni turistički proizvod bio duhovnog i doživljajnog karaktera, a to je – nepatvoreno gostoprimstvo i vjekovni poljički stil i način života.

Drugim riječima, sveukupan prostor Poljica mogao bi biti jedan veliki muzej na otvorenome čiji bi 'ekspozit' bili sva poljička materijalna i nematerijalna kulturna baština, a 'kustos' Poljičani koji žive svoje tradicijsko naslijeđe.

U tom smislu bi ovaj neobični 'muzej' bio zapravo sažetak 'poljičke priče' jedinstvene u europskim, pa čak i u svjetskim razmjerima jer bi poput vremeplova tematski i sadržajno ilustrirao sve aspekte poljičke povijesti i tradicionalnog načina života u rasponu od podsjetnika na najvažnije povijesne događaje i osobe (Poljičku knežiju, njene pobjede i stradanja, junakinje i junake, itd.) do prikaza kulture stanovanja, življenja i rada (pučka ruralna arhitektura, prehrana, poslovi i zanati, običaji i vjerovanja, svjetovna i vjerska tradicijska događanja ili ukratko, sve ono što je u svojoj velebnoj etnomonografiji *Poljica – život i običaji* zapisao don Frane Ivanišević).

Poljica kao hrvatska Toskana i Provansa

S obzirom na prirodna obilježja sveukupnog poljičkog prostora, a napose Kostanjsko-pograjske juti sa prašumom Šćadin i rijekom Cetinom, izvorom rijeke Žrnovnice i cijelim Mosorom, posve logičan nastavak 'poljičke priče' i destinacijske ponude bio bi već spomenuti Interpretacijski centar Poljica u kombinaciji sa adrenalinskim parkom ili pustolovno-izletničkim centrom s tematskim stazama koji bi posjetiteljima nudili niz dodatnih sadržaja i razloga za produženi boravak u Poljicima i to tijekom cijele kalendarske godine.

Interpretacijski centar podrazumijeva kulturni sadržaj smješten u zgradi ili na otvorenome koji najčešće ne raspolaže originalnim predmetima i kojemu je cilj otkriti očito ili skriveno značenje onoga što se želi interpretirati. Zadaća mu je oblikovanje povijesno-kulturnih i prirodnih resursa u turističke proizvode, zatim edukacija o promicanju korištenja kulturnih i prirodnih resursa među samim stanovništvom, a posebno među školskim uzrastima te poticanje na korištenje tipičnih proizvoda područja u kojemu se nalazi interpretacijski centar.

Interpretacijski centar istodobno potiče želju za upoznavanjem cijelog područja i svega onoga što se u njemu nalazi, uključujući katkad i stvaranje dojma kako se za jedan dan ne može vidjeti sve ono što nudi posjećena regija, što vodi razvoju destinacijskog turizma.

Adrenalinski park (ili više njih diljem Poljica) bi u svojoj ponudi imao razne vrste poligona (*paintball*, *bridging*), sportskih i vojnih vježbališta, strelišta, *zip line* (spuštanje niz sajlu), terene za adrenalinske sportove na vodi (rafting, kanuing, kajaking), razne staze (biciklističke, pješačke, planinarske, penjačke), izviđački (skautski) kamp, raznovrsne smještajne i ugostiteljske sadržaje sa autohtonom eno-gastro ponudom i štošta drugo prilagođeno svim uzrastima i prigodama. Bogatstvo sadržaja potaklo bi razvoj brojnih drugih proizvoda i usluga te specijaliziranih programa kao što su tematske radionice i predavanja, organizirani izleti, *team building*, šetnje i rekreacija u prirodi, kulturno-zabavne manifestacije itd. i to naročito u predsezoni i posezoni. Na taj način stvorile bi se

Kostanjско-pograjska jut, prostor iznimne pejzažne vrijednosti

pretpostavke za razvoj mnogih oblika turizma, a napose sportskog, što je poticaj za pružanje niza usluga s područja sportske medicine i zaštite zdravlja općenito.

Zbog osjetljivosti poljičkog prostora na izgradnju bilo koje vrste i to podjednako iz ekoloških i estetskih razloga, posebno je važno naglasiti da realizaciju opisanih tematskih parkova zamišljamo kao prostornu nadopunu postojećih sadržaja novima bez većih graditeljskih intervencija što pridonosi očuvanju izvornosti prostora i aktiviranju njegovih sveukupnih razvojnih potencijala, moguće i do razine *parka prirode*¹.

No čak i bez značajnijih investicijskih i formalno-pravnih poduhvata, Poljica bi već samim opredjeljenjem domicilnog stanovništva za održivi turizam utemeljen na povijesno-kulturnom, tradicijskom i prirodnom naslijeđu i tome odgovarajućoj destinacijskoj ponudi mogla biti prepoznata kao 'dnevni boravak' središnjeg dijela Splitsko-dalmatinske županije, a moguće i šire u rasponu od Zadra do Dubrovnika (s kojim Poljica mogu razviti posebnu turističku suradnju s obzirom na činjenicu da su Dubrovačka i Poljička jedine dvije povijesne hrvatske republike na tlu Dalmacije, k tome i prometno dobro povezana dovršetkom izgradnje autoceste A1).

Ukratko, (o)življujući baštinu, Poljičani i drugi žitelji Poljica mogli bi od baštine – s malo sloge i nešto više pameti – sasvim pristojno živjeti i biti svoji na svome, a od toga bi podjednaku ili čak veću korist imale, kako rekosmo, i sve Poljicima nadležne jedinice lokalne samouprave – napose Grad Omiš koji obuhvaća i najveći dio poljičkog teritorija. Prilika je to i da Poljica, napokon, postojećih sedam 'maćeha' zamijene 'majkama' kako bi zajedničkim snagama pristupili izradi odgovarajućeg projekta revitalizacije Poljica i njegovoj prijavi za financiranje iz EU fondova i drugih financijskih izvora.

Međutim, da bi se to dogodilo ishodišno mjesto svih budućih aktivnosti po pitanju revitalizacije Poljica mora biti odgovarajući *pravni subjekt sa operativnim sjedištem u Poljicima* koji bi bio sufinanciran od strane Poljicima nadležnih jedinica lokalne samouprave jer, ponovimo, njihovo ulaganje u Poljica nije samo njihov moralni dug i obaveza prema ljudima i prostoru čije resurse desetljećima uživaju nego i ulaganje u svoj vlastiti razvoj.

Onoga trenutka kad Poljica budu istoznačnica za suvremenu hrvatsku povijesnu regiju te posebnu i jedinstvenu turističku destinaciju čiji će glavni turistički proizvod biti višestoljetni poljički stil i način života, cijela Hrvatska će biti u prilici podičiti se brendom koji će se u mnogočemu moći mjeriti sa svojim stranim, Toskanom i Provansom, i domaćim uzorima, Istrom i Konavlima, a uz to biti primjer i drugima u Lijepoj našoj kao mjesto sretnog življenja i sinonim za uspjeh utemeljen na zajedništvu baštinka sveukupnog poljičkog naslijeđa i dionika ovog bogomdanog prostora.

Zaključno, trenutak u kojemu se nalazimo nužno je prepoznati kao vrijeme razvojnih, ali istovremeno i nepovratno izgubljenih mogućnosti u slučaju neodlučnosti ili pogrešnog izbora. No prije i poslije svega, sudbina Poljica, a time i odgovornost za Poljica ponajviše je na nama koji ovaj prostor doživljavamo svojim ili bi barem tako trebalo biti ako nam je stalo do toga da i u budućnosti budemo – na svome svoji.

Svoje komentare, primjedbe i prijedloge šaljite nam e-poštom na adresu info@poljica.hr.

¹*Park prirode je definiran člankom 13. Zakona o zaštiti prirode Republike Hrvatske (NN 70/05) kao prostorno prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora s ekološkim obilježjima međunarodne ili nacionalne važnosti, s naglašenim krajobraznim, odgojno-obrazovnim, kulturno-povijesnim i turističko-rekreacijskim vrijednostima.*